

Un document conflictiu

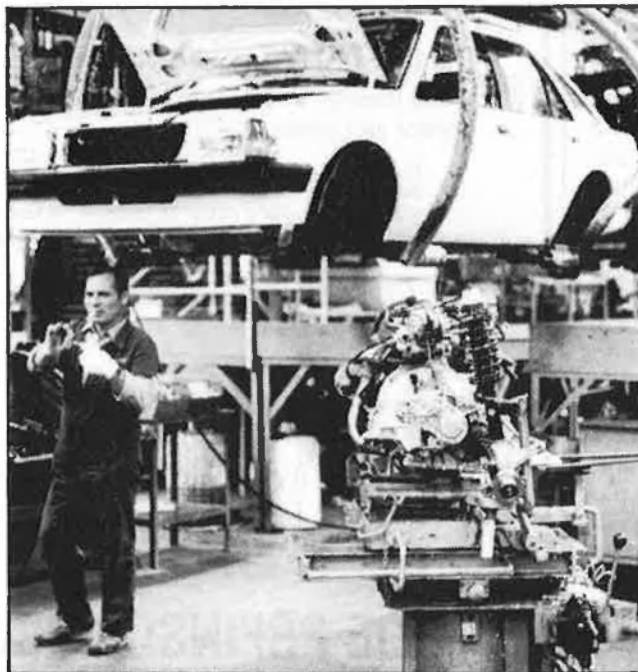
«No es pot vendre allò en què no es creu i només es creu en allò que un realitza realment». La Conselleria d'Economia, que tanca en aquestes paraules la primera versió del document, ha encetat la presentació i la discussió públiques del nou Programa Econòmic Valencià. Fins ara el primer text del PEV-2 ha estat sotmés a consultes amb la patronal (que ha mostrat la seua satisfacció amb la línia argumental del document), amb els sindicats i amb les diverses entitats professionals i acadèmiques. Tanmateix, encara no s'ha aclarit la incògnita sobre la dimensió real de la discussió en marxa. Mentre alguns agents socials exigeixen una veritable i àmplia participació en el procés d'elaboració del Programa, no sembla que la Generalitat estiga disposada a anar més enllà de les consultes quasi protocolàries que acompanyaren el primer PEV.

A hores d'ara, l'objectiu bàsic del procés de discussió no sembla tant aconseguir una experiència de planificació democràtica com aplegar el màxim de consens possible al voltant de les propostes programàtiques de l'actual govern de la Generalitat. Si criticable resulta la imprevisió i la precipitació en matèria de programació econòmica, tampoc no s'entenen les actuals preses per concloure un programa per al període 1988-91. Considerant que a la primavera del 87 se celebraran les eleccions autonòmiques, no s'entén com es vol deixar enllestit el PEV-2 a principis d'any (i no sabem si també la seua aprovació parlamentària).

A la vista de les característiques del paper presentat, sembla que en realitat està cercant-se un consens utilitzable electoralment, la qual cosa condicionarà la pròpia negociació i l'actitud que els diferents interlocutors (patronal, sindicats, partits...) hi prenguen. Una volta venuda amb èxit la modernització a nivell d'estat, cal continuar l'operació de *marketing* al País Valencià. I el mateix document deixa ben clar que el PEV proposat se suma «a la política de modernització impulsada pel govern d'Espanya». La

J. Antoni Gisbert, director general d'Economia, ha presentat en distints medis econòmics valencians un primer esborrany del Pla Econòmic Valencia-II, al qual seguiran uns altres. Aquest PEV hauria d'entrar en vigència el 1987.

Amat Sánchez

cògnita. El significat d'aquests termes no està explicat més que parcialment, per la qual cosa la comprensió resulta un exercici més pròxim a la crítica literària que no a l'economia.

Encara que s'ha anunciat la presentació de nous documents que acabaran d'arredonar el conjunt del PEV-2, en molts sectors especialitzats resulta sorprenent (i quasi tràgic) que en una situació com en l'actual es pugui presentar com a programa econòmic un conjunt de conceptes buits de contingut real que dibuixen un futur idíl·lic que té poc a veure amb el País Valencià de 1986.

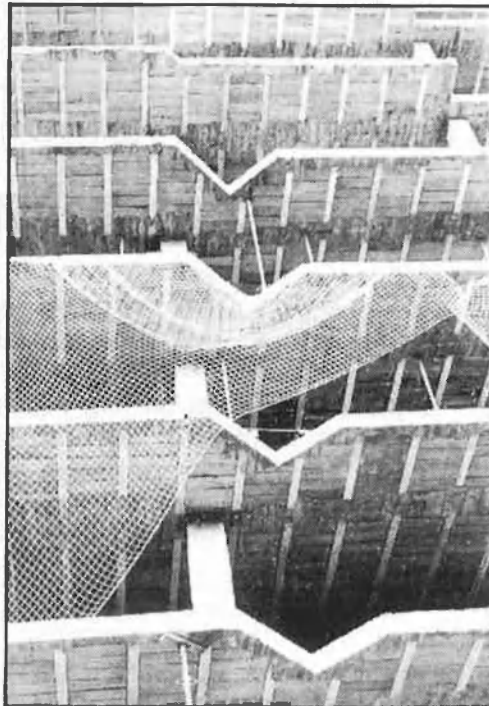
Quan ens trobem al voltant dels 300.000 aturats, quan l'economia submergida creix perillosament, quan manquen les alternatives a la crisi industrial, és si més no poc seriós dissenyar un programa per a la «societat del proper mil·lenni».

Com a mostra d'aquest allunyament del nou PEV respecte de la realitat socio-econòmica on s'inserix és ben significatiu que s'hi deixi de banda qualsevol referència al PEV-1. És evident que aquest primer programa (quasi desconegut a nivell popular) no ha tingut una incidència apreciable sobre l'economia i la societat valencianes,

negociació no es presenta, doncs, fàcil, malgrat la bona disposició mostrada fins ara per les organitzacions convocades.

«L'administració ha de potenciar la formació d'homes, dones i joves també més diferenciats». Aquest és només un exemple del to general del document que ha provocat la sorpresa i fins i tot fortes reaccions en contra en els ambients professionals i socials que hi han tingut accés. Quan tothom esperava un document de política econòmica amb una clara delimitació d'objectius i dels instruments necessaris per tal d'assolir-los, el document presentat es limita a grans conceptes de caire filosòfic. Així, paraules com ara modernització, versatilitat, diferenciabilitat, heterogeneïtat, flexibilitat, etc. omplen les planes, encara que el contingut real siga encara una in-

«S'hi renuncia a fer una anàlisi de la realitat laboral del país».

més enllà de l'ordenació dels pressuposts de les diferents conselleries. Ara bé, això no justifica que s'ignore totament aquesta experiència i no se n'avaluen els resultats, les línies que cal continuar i aquelles que haurien de ser modificades, almenys en benefici d'una saludable autocrítica.

D'altra banda, també a parer d'alguns economistes consultats, el document renuncia explícitament a fer una anàlisi de la realitat actual del País Valencià com a punt de partida de la política dissenyada, la qual cosa constitueix sens dubte una forma ben curiosa de dur a terme la programació

econòmica. Es substitueix aquesta anàlisi per la descripció (més voluntarista que rigorosa, per cert) d'un futur ideal i pel discurs modernitzador uniformista, de forma que no se sap, en llegir-lo, si el PEV es refereix al País Valencià, a Cantàbria o a Ruanda-Burundi, si parla del 1986 o del 2025.

Ara bé, no tot en el document són conceptes abstractes. Darrere de les grans paraules podem trobar una sèrie d'elements que ens indiquen clarament quines són les línies bàsiques que orientarien l'actuació futura d'un nou govern del PSOE a la Generalitat. Un concepte tan ambigu com és el de modernització, al voltant del qual hi hauria una coincidència generalitzada (és clar que amb continguts del terme molt diferents), és entès en base a aspectes concrets fortament polèmics: flexibilització del mercat de treball, estímul del consumisme, retalls de l'estat del benestar, uniformisme cultural, etc. Es dissenya, doncs, un programa de caire neo-liberal en el qual el criteri de l'eficiència (el creixement econòmic) s'imposa al criteri de l'equitat (la distribució de la riquesa).

És aquesta una opció ben legítima, però que ha de dissipar qualsevol dubte sobre el possible intervencionisme que pogués amagar-se darrere de la programació econòmica de la Generalitat. No és estrany, doncs, que uns dels primers elogis del document hagen estat els de Pedro Agramunt, president de la patronal valenciana, atés el paper central que l'empresa privada assoleix en aquest programa.

Al seu desenvolupament se subordinen totes les actuacions econòmiques i fins i tot l'orientació del sistema educatiu i dels altres serveis públics. Així, s'ha presentat un programa fortament individualista (l'home consumidor n'és l'eix central) que oblidia la necessària vertebració d'una societat com la valenciana, enfrontada al doble repte de la seua recuperació econòmica i la seua constitució com a poble.

En aquesta línia, preocupa els especialistes que el PEV-2, en funció d'aquest individualisme, mantinga alguns dels errors de la política econòmica de la Generalitat (política industrial empresarial i no sectorial...) i deixi de banda qüestions fonamentals al País Valencià com l'economia submergida, els desequilibris territorials o el canvi en les estructures agràries. Especialment greu resulta que, davant els nivells actuals de desocupació, es trasllade el problema a un futur meravellós en el qual «l'atur serà un problema quantitativament de menor importància i qualitativament diferent», ja que només hi haurà «una desocupació minoritària, ocasional i transitoria».

Tots els sectors que han estat consultats coincideixen a esperar que el procés que acaba d'encetar-se serà eficaç, que la negociació serà àmplia i profunda i que, al segon intent, el País Valencià podrà disposar del programa socio-econòmic que necessita per enfrontar els seus problemes. □

